

*Folke Bernadotteakademin*s svar på remiss avseende promemorian ”En veterangård för vila och återhämtning”

Ert ärendenummer: Fö2024/01914

Datum:
2025-12-15

Handläggare:
Niklas Lindskog, chef
för enheten för
sekonderingar och
valobservation

Diarienummer:
25-00554

Bakgrund

Folke Bernadotteakademin (FBA) har beretts möjlighet att yttra sig över promemorian ”En veterangård för vila och återhämtning”. Förslaget syftar till att inrätta en verksamhet som erbjuder vila, rekreation och återhämtning för veteraner och deras anhöriga. Promemorian föreslår att verksamheten bedrivs av en ideell veteran- och anhörigorganisation med statsbidrag.

FBA:s verksamhet omfattar sekondering av civil personal till internationella fredsfrämjande insatser, inklusive EU-, FN-, Nato- och OSSE-uppdrag, samt valobservationsinsatser. Myndigheten har löpande ca 70 sekonderade experter i fält och ytterligare omkring 30 medföljande anhöriga. FBA sekonderar ca 200 valobservatörer per år.

FBA besätter även ett antal tjänster på svenska utlandsmyndigheter i länder där myndigheten har verksamhet. FBA:s personal som arbetar i Sverige genomför ett stort antal tjänsteresor av både kortare och längre karaktär till samtliga samarbetsländer, som också inkluderar medel- och högriskmiljöer.

FBA:s bedömning av behovet av en veterangård

FBA är positiv till inrättandet av en veterangård och delar bedömningen att det finns ett behov av strukturerat stöd för vila och återhämtning efter tjänstgöring i krävande miljöer. En sådan verksamhet kan bidra till ökat välbefinnande, erkänsla och gemenskap för de som gjort internationella insatser samt underlätta återinträde i yrkes- och vardagsliv.

FBA bedömer att behovet inom myndighetens egen verksamhet är begränsat. Erfarenhetsmässigt har FBA:s sekonderade och utlandsplacerade personal inte i någon större utsträckning efterfrågat den typ av stöd som en veterangård avses tillhandahålla. De civila experter som sekonderas av FBA gör det på frivillig grund och med tillgång till väl etablerade processer för förberedelse, stöd och uppföljning, som utformats för att möta de krav och påfrestningar som internationella uppdrag kan innebära.

Myndigheten ser dock att veterangårdens verksamhet i vissa fall kan vara relevant även för civila veteraner, särskilt när uppdraget har inneburit exponering för mycket hög risk och stress i påfrestande miljöer. FBA ser därför positivt på att promemorian anger att civila veteraner, när förutsättningar föreligger, ska kunna omfattas av verksamheten.

- FBA stödjer förslaget om att inkludera civila veteraner i målgruppen, i linje med tidigare förslag om en breddning av veteranbegreppet.
- Myndigheten bedömer att FBA bör ges möjlighet att omfattas av den framtida verksamheten vid veterangården på samma villkor som andra statliga aktörer med internationell sekonderingsverksamhet.
- FBA instämmer i att verksamheten lämpligen organiseras inom en ideell veteran- och anhörigorganisation, med statlig insyn och uppföljning.
- FBA ser en framtida veterangård som en viktig resurs även för annan angelägen verksamhet, såsom riktade stödinsatser, arbete med att tillvarata kompetens, kunskapsuppbyggnad, seminarier och konferenser, dokumentation och bevarande av Sveriges veteran- och insatshistoria samt anhörigaktiviteter. Detta skulle även kunna utgöra ett värdefullt bidrag till genomförandet av den svenska veteranstrategin.

Samlad bedömning

FBA ser positivt på initiativet till en veterangård som kan bidra till att stärka och utveckla Sveriges samlade veteranpolitik. För myndighetens del bedöms behovet av stöd från en sådan verksamhet vara begränsat med nuvarande omfattning och inriktning, men FBA välkomnar möjligheten till samverkan och tillgång för civila veteraner inom ramen för verksamheten i en skräddarsydd miljö skapad för veteraner, anhöriga, utsändande myndigheter och civilsamhälle.

FBA tackar för möjligheten att lämna synpunkter och står till förfogande för eventuella frågor eller förtydliganden.

Detta yttrande har beslutats av Niklas Lindskog, chef för enheten för sekonderingar och valobservation.

Stockholm, 2025.12.15

Niklas Lindskog, chef enheten för sekonderingar och valobservation